

Stichting KOG
Mevrouw drs. T.P. Barendse – Cornelissen
Koninginneweg 90
2012 GR HAARLEM

Catharijnesingel 47
3511 GC Utrecht

t (030) 232 24 07
f (030) 236 97 49

secretariaat@nvo.nl
www.nvo.nl

Datum: 5 september 2016
Betreft: uw brief van 22 juni 2016
Kenmerk: MP/rr/1609025

Geachte mevrouw Barendse-Cornelissen,

Eind juni 2016 ontvingen wij als Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO) uw brief, waarin u aandacht vraagt voor de rol van gedragsdeskundigen bij het opstellen van rapportages door onder andere de Raad voor de Kinderbescherming. U geeft aan dat u als Stichting vaak signalen krijgt van ouders over de "onzichtbaarheid" van gedragsdeskundigen. In deze brief geeft de NVO graag haar visie op het vraagstuk dat u aan de orde stelt.

Beroepscode

NVO-pedagogen zijn gehouden aan de NVO beroepscode waarin onder andere algemene beginselen van de beroepsuitoefening zoals deskundigheid, zorgvuldigheid, vertrouwelijkheid, collegialiteit, verantwoording en professionele en maatschappelijke verantwoordelijkheid staan geformuleerd. De NVO-pedagoog dient zich zo gezegd te gedragen als een 'goede pedagoog' die 'zorgvuldig handelt, vanuit professionele competentie en verantwoordelijkheid, geleid door respect voor de mens en gericht op het belang en welzijn van de ander'.

Zorgvuldigheid

Als een gedragswetenschapper betrokken is bij beslissingen die genomen worden dan dient het, gelet op de beroepscode, voor alle betrokken partijen duidelijk te zijn wat de rol van de gedragsdeskundige is en wat de mate van betrokkenheid is. Als dit voor de betrokken partijen niet duidelijk is dan kan de gedragsdeskundige daar tuchtrechtelijk op worden aangesproken. De gedragswetenschapper heeft de professionele verantwoordelijkheid om cliënten openheid te geven m.b.t. zijn aandeel in de besluitvorming en rapportage, tenzij daardoor een onveilige situatie zou ontstaan voor die gedragswetenschapper.

Verantwoordelijkheid

Uitgangspunt van de NVO beroepscode is dat de pedagoog (gedragwetenschapper) verantwoordelijk is voor zijn of haar eigen handelen of nalaten. Dit is de professionele verantwoordelijkheid die hoort bij de professionele autonomie van een pedagoog. Een belangrijk criterium bij het al dan niet kunnen nemen van (mede)verantwoordelijkheid is het hebben van voldoende zicht op de werkzaamheden van een collega, bijvoorbeeld de raadsonderzoeker waaraan geadviseerd wordt. Het is dus van belang dat de gedragswetenschapper bekwaam genoeg is om deze (mede)verantwoordelijkheid te dragen.

Kenmerkende beroepssituatie

De NVO is zich er van bewust dat in het veranderende jeugdhulpveld gedragswetenschappers steeds verder af komen te staan van het primaire proces en minder cliëntcontact hebben. Echter, de beroepscode schrijft niet voor dat de gedragswetenschapper daadwerkelijk het betreffende kind ziet. Een gedegen advies of oordeel van de gedragswetenschapper is ook zonder dat goed mogelijk is zijn. De gedragswetenschapper maakt zijn eigen afweging of het in een individuele casus noodzakelijk is om nader onderzoek te doen en het kind zelf te onderzoeken.

Gedragswetenschappers (orthopedagogen generalist) worden namelijk opgeleid om te kunnen concluderen bij onvolledige of onzekere informatie omtrent een diagnostisch beeld en/of behandeling. Dit is één van de kenmerkende beroepssituaties die staat beschreven in het beroepscompetentieprofiel OG (2014). Kenmerkende beroepssituaties gaan over situaties die een beroep doen op het (geïntegreerd) toepassen van de voor de orthopedagoog generalist essentiële kennis, vaardigheden en attitude, waarin elke orthopedagoog generalist geacht wordt adequaat te kunnen handelen en die representatief zijn voor de kerntaken van het beroep.

In het beroepscompetentieprofiel OG staat het als volgt geformuleerd: "soms verloopt de opvoeding of ontwikkeling niet naar wens of is de veiligheid van een kind of jongere in het geding. De orthopedagoog generalist baseert zich op informatie van het cliëntsysteem, de (jeugd)zorgwerker en andere professionals zoals huisarts, specialist van de school etc. De orthopedagoog-generalist analyseert en interpreteert de onderliggende dynamiek bij (complexe) problematiek. Hij draagt zorg voor een verantwoord besluitvormingsproces en kan daarbij kiezen voor aanvullend onderzoek. De orthopedagoog generalist beslist over zeer complexe situaties. Hij stemt dit altijd af in een constructieve dialoog met het cliëntsysteem en de betrokkenen."

Complexiteit

Een gedragswetenschapper zou dus in staat moeten zijn om de raadsonderzoeker of jeugdbeschermer adequaat van advies te voorzien, zonder de cliënt zelf gezien te hebben. Dat staat los van het feit dat de cliënt op de hoogte moet zijn van dit contact en de naam van de gedragswetenschapper hoort te weten. De NVO stelt zich echter ook op het standpunt dat het in geval van complexe zaken met grote consequenties voor kinderen en gezinnen wenselijk is dat gedragswetenschappers een zwaardere rol krijgen.

We hopen hiermee onze zienswijze voldoende naar voren te hebben gebracht en denken graag mee over specifieke verbeterpunten in het stelsel.

Met vriendelijke groet,

Drs. Marlies Post
Directeur NVO